

til Samfundets Civilisationstrin, de til enhver Tid herskende Anskuelse. Den ærede Landstingsmand fortalte selv ved Sagens 1ste Behandling, hvor utilbøjelige Folk vare i 1857 til overhovedet at gaa ind paa saadant noget som Bestemmelser mod Dyrplagert; og det er derfor efter min Formening en ganske naturlig Ting, at saalænge der ikke i Samfundet rører sig den Slags Følelser, er der heller ikke for Lovgivningen nogen Nødvendighed til at befatte sig dermed. Har derimod en saadan Følelse bundet en saadan Udbredelse i Samfundet, at man virkelig kan faae, at den Slags Grusomhed mod Dyr støder Menneskets Følelser, som i og for sig fortjene Respekt, saa er ogsaa Djæbliffet kommet for Lovgivningen til at tage sig af Sagen. Men Retssubjekter i egentlig Forstand og Deltagere i Retsordenen kan jeg ikke antage Dyrene for at være, og jeg kan heller ikke antage, at den ærede Landstingsmand mener det. Thi skulle Dyrene være Subjekter for Rettigheder, maatte man ogsaa kunne tale om Bliqter for dem; derom kan der ikke være Spørgsmaal. Ja, vilde man føre denne Tanke videre, kunde man sige, at de da ogsaa burde være repræsenterede i Rigsdagen, og at naar de ikke kunne det, beror det kun paa det Opportunitetshensyn, at man ikke forstaaer deres Sprog. Maaske have de et Sprog; der er jo mange, der mene, at de have et Sprog, paa hvilket de kunne gøre sig forstaaelige for hinanden. Havde de altsaa et Sprog, burde de være her og varetage deres Tarv, naar man antager dem for Retssubjekter i egentlig Forstand. Disse Retsregler, som gives for at værne om Dyrene, kunne for saa vidt sammenlignes med mange andre Retsregler, f. Eks. med de Retsregler, som staae til at skærme om de døde; en død kan ikke længere være Retssubjekt, og dog vil ethvert Retsfund have Regler, hvorved man af Hensyn til de Levendes Følelser forbyder visse Handlinger overfor de døde og de dodes Hvilested, som ere stødende mod den almindelige Følelse. Det er imidlertid for saa vidt i alle Tilfælde kun teoretisk Meningsforskjel, som jeg for mit Bedkommende ikke videre skal forfølge; men jeg tror, at Forstfellen egentlig ligger i, at det ærede Medlem under Udtrykket Ret fører Forhold ind, som jeg snarere vilde kalde for moralsk og ikke juridisk Ret.

Hvad angaar de Spørgsmaal og de Hensillinger, der bleve gjorte til mig, vil jeg først udtale, at jeg betragter det som ganske klart, at Lovforslaget ikke kan indskrænke sig til den Slags Forsøg paa Dyr, der foretages alene ved Hjælp af skærende

eller stikkende Instrumenter, som man maaske, naar man alene holder sig til Ordet Vivisektion kunde antage. Jeg mener, at Loven maa finde Anvendelse paa alle smertevoldende Eksperimenter og altsaa ikke alene paa den Slags Indgreb, som sker paa anden Maade end med Kniv eller stikkende Redskab, som f. Eks. ved at brænde Dyrene, tilføje dem Brandsaar og deslige, men ogsaa paa den Slags Eksperimenter, hvor man ikke egentlig gør fysisk Indgreb i Dyrernes Person — om jeg saa maa sige — som ved det Eksperiment, som vistnok oftere er gjort, nemlig Forsøg paa, hvor længe Dyrene kunne leve uden at tage Næring til sig, eller med andre Ord sulte dem ihjel. Jeg mener, at den Slags Eksperimenter maa falde ind under Loven; thi Hovedbestemmelsen er Forsøg, som medføre Smerte, og der er kun tilføjet i Parentes „Vivisektion“ saa, selv om man vil fortolke Ordet Vivisektion strengt, er dette dog ikke Hovedbestemmelsen; men Hovedbestemmelsen er Forsøg, som medfører Smerte. Jeg har derfor ikke tænkt mig andet, end at Loven skulde anvendes paa alle saadanne Forsøg, og for saa vidt ville ogsaa de bakteriologiske Forsøg falde ind derunder, ikke saa meget, fordi de begynde med dette ubetydelige Stik, hvormed Inokulationen foregaar; men fordi Eksperimentet bestaar i ad denne Vej at paaføre Dyrene en Sygdom, som vistnok i de fleste Tilfælde forvolder Dyret en Smerte. Derfor det bakteriologiske Eksperiment alene bestod i at bibringe Dyret det lille Stik eller Snit, der udfordres for Inokulationen, hvis der ikke fulgte noget efter, saa vilde jeg ganske vist ikke betragte det som faldende ind under Loven, fordi jeg tror, at man med Høje kan sige, at den Smerte, som et saadant Stik eller Snit forarsager, ikke kan komme i Betragtning. Der er intet Menneske, der tænker paa at floriformere et Barn, fordi det bliver vassineret o. desl. Men Eksperimentet er ikke endt med dette Stik eller Snit, det begynder kun dermed, og det, der følger efter, er det, der egentlig skader Dyret, og det, der volder det Smerte. Derfor mener jeg altsaa, at disse Forsøg i deres Helhed ogsaa maa falde ind under Lovens Omraade.

Der blev dernæst ytret, at man kunde ønske, at der i Endringsforslag Nr. 4, sidste Stykke, blev sat „Journal“ i Stedet for „Protokol“. I og for sig har jeg ikke noget mod denne Ombytning af Udtrykkene, navnlig fordi jeg tror, at Journal netop i den medicinske Verden er det gængse Udtryk for disse Optegnelser, for saa vidt de bruges i videnskabeligt Djemed; de benævnes Sygejournaler og ikke Protokoller. Derimod kan